

St. Michaël meisjesschool en ULO Schoolholm

Oprichting

Het katholiek onderwijs aan de Schoolholm begint in 1873, wanneer de Zusters van Onze Lieve Vrouwe van Amersfoort hier een meisjesschooltje beginnen. Zusters van de orde zijn naar Groningen gekomen op verzoek van het bestuur van de Sint Willibrordusvereniging, die voor de jonge parochies scholen opricht en daarvoor leerkrachten nodig heeft. De Amersfoortse congregatie heeft in Amersfoort een eigen kweekschool, waar jonge meisjes worden klaargestoomd voor een leven in dienst van de Heer en de school. Op dat moment is de orde van Onze Lieve Vrouw van Tilburg al een kwart eeuw actief in de stad Groningen. Die zusters wonen sinds 1847 in het Liefdegesticht aan de Pausgang, waar zij een burger-en armenbewaarschool en een school voor lager onderwijs voor jongens bestieren. De Tilburgse orde levert later de nonnen voor het Rooms-Katholieke Ziekenhuis, eerst aan de Sint Jansstraat, later aan de Verlengde Hereweg. De Tilburgse congregatie beschikt echter niet over voldoende religieuzen om ook het onderwijs voor katholieke meisjes voor haar rekening te nemen. De Zusters van de Congregatie van Onze Lieve Vrouw uit Amersfoort betrekken een honderden jaren oud pand op de hoek Schoolholm/ A-kerkhof. In de aanpalende gebouwen stichten de zusters zoals afgesproken een meisjesschool, later een kleuterschool genoemd naar Maria, en de huishoudschool Sint Anna. In 1906 wordt voor de zusters op de bestaande hoeklocatie A-Kerkhof 22 een zusterhuis gebouwd naar ontwerp van Van Elmpt, de huisarchitect van de Groningse katholieke gemeenschap. In de volksmond heet het klooster 'Het Slot'.

School achter de A-Kerk

De lagere school voor meisjes draagt aanvankelijk de naam van Sint Michaël, de beschermheilige van de Amersfoortse orde.

Die naam verdwijnt al snel onder het stof om daar pas een kleine eeuw later weer onder uit te komen. De Groningers noemen de school eenvoudigweg naar de locatie, de 'school achter de A-Kerk'. Alle katholieke meisjes kunnen hier onderwijs volgen, maar daar komt in 1917 verandering in. De dochters van armlastige ouders kunnen niet meer terecht op de school en moeten naar scholen in verder weg gelegen wijken. De kinderen van de meer welgestelde katholieke binnenstadbewoners kunnen op de school blijven. De school wordt exclusief voor katholieke elite en zal altijd voortaan enigszins exclusief karakter hebben.

Gemengde lagere school

Tot 1954 staan de zusters van OLV van Amersfoort aan het hoofd en voor de klas op de twee katholieke lagere scholen in de binnenstad. Dan worden de jongensschool aan de Butjesstraat en de meisjesschool aan de Schoolholm samengevoegd tot één gemengde lagere school. Dat is vroeg, want pas in de jaren zestig zullen gemengde katholieke scholen gewoner worden. De jongens uit de Butjesstraat trekken in bij de meisjes in de oude school 'achter de A-kerk'. Zuster Gabriëlis, hoofd van de meisjesschool achter de A-kerk, wordt benoemd tot hoofd van de gemengde lagere school aan de Schoolholm. "Juf" Leny van Neck-Lemmink herinnert haar zich nog goed: "Zuster Gabriëlis was een bekend schoolhoofd in Groningen toen. Als je haar verschijning zag dan werd je vanzelf stil, zo groot en fors, echt een Hoofd der School." [1] Het Hoofd heeft persoonlijk de leiding over een eliteklasje, waar ze kinderen die goed kunnen leren klaarstoomt voor een vervolgstudie op de Willibrordus-ulo of het Sint Maartenscollege.

Verhuizing naar de Butjesstraat

De school aan de Schoolholm is met honderden leerlingen in twaalf klassen overvol. De oude gebouwen verkeren in dramatisch

slechte staat. Het is er donker, de lokalen zijn klein en hokkerig en voldoen in geen enkel opzicht aan de eisen. Als leerkracht Mieke Lindemann in 1962 aan de Schoolholm begint, constateert ze verbaasd dat de leerkrachten met een paraplu door de gangen lopen als het buiten regent. Halverwege de jaren vijftig keurt de gemeente het hele complex bouwkundig af. Gelukkig is het verblijf in het verouderde gebouw voor korte tijd, want nieuwbouw is al in gang gezet. In 1963 kan de gemengde r.k. ulo aan de Butjesstraat verhuizen naar een nieuw onderkomen in de Rivierenbuurt. De vrijkomende school aan de Butjesstraat wordt grondig verbouwd en de lagere school aan de Schoolholm kan doorschuiven naar de vernieuwde school in hartje binnenstad. Sindsdien is aan de Butjesstraat onafgebroken een katholieke lagere school gevestigd. [1] Verhalen van oud-leerlingen, oud-medewerkers, ouders en medewerkers over 40 jaar St. Michaëlschool Groningen, Groningen, 2003, z. p.

Schoolholm 19
9711JD Groningen
Nederland

